

Quan la fotografia és art

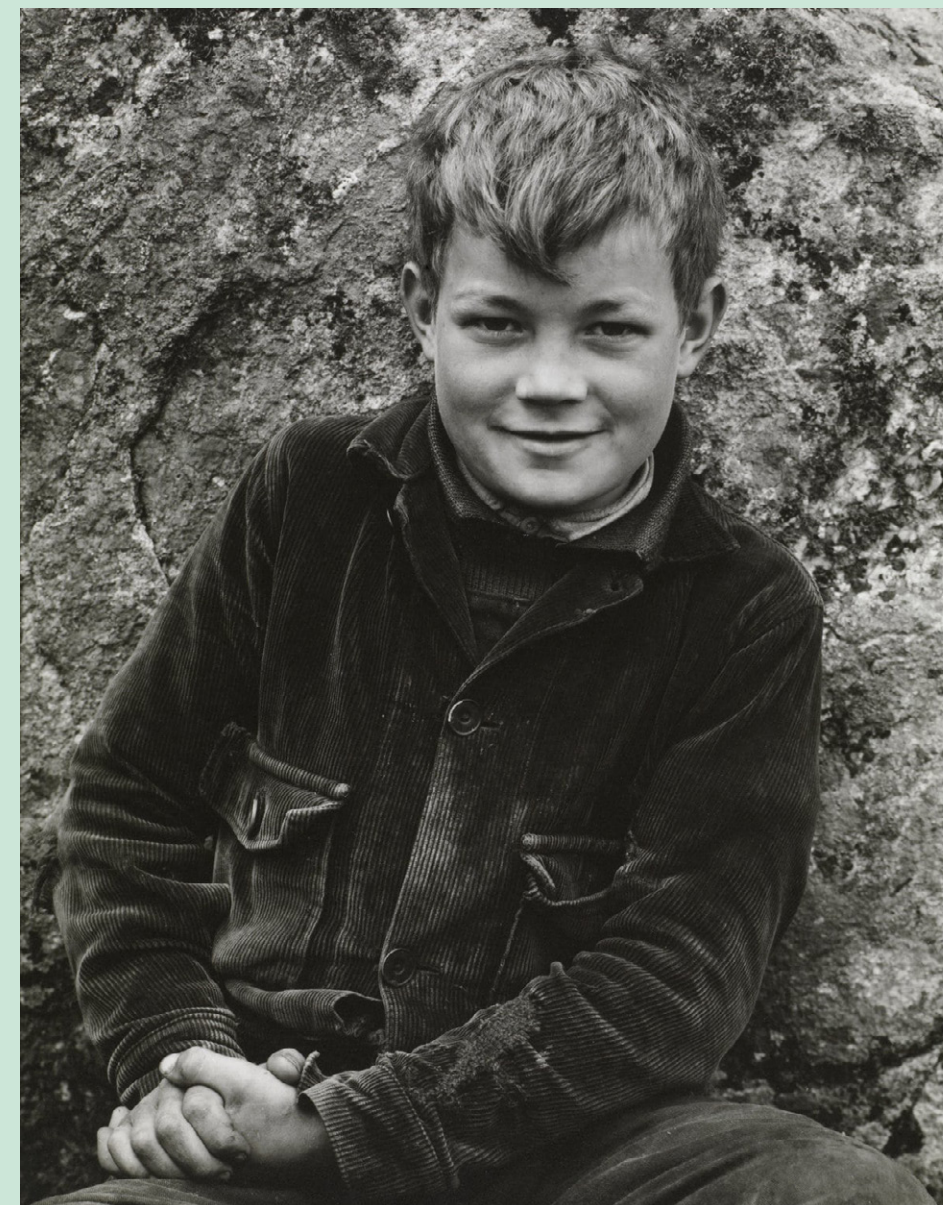
Elements de la fotografia

Aprèn a mirar, sentir i expressar-te
a través de la fotografia

Primària

Barcelona Photo Center

1.

Llum

La il·luminació és l'element fonamental per fer les teves fotografies. A més a més, segons hi hagi molta o poca llum, les imatges provocaran sensacions diferents.

Classificació

Llum dura: acostuma a ser natural i amb molt sol. Això provoca ombres molt definides.

Lee Friedlander, *Knoxville*, 1971

Llum suau: gairebé no crea ombres i prové d'un focus de poca intensitat.

Fazal Sheikh, *Abdul Aziz, with a photograph of his brother Mula Abdul Hakim*, 1996-1998

Observa les imatges

Quina llum té cada fotografia: artificial o natural?

Si observes d'on prové, comprovaràs els efectes que la llum provoca sobre l'objecte o la persona fotografiats:

- **Frontal:** just de cara al subjecte. Dona un aspecte natural.
- **Lateral:** dona més volum gràcies als contrastos entre llums i ombres.
- **Posterior o contrallum:** la llum prové del darrere, així que el subjecte fotografiat es veu molt fosc.
- **Zenital:** la llum està per damunt i provoca un efecte misteriós.

Activitat 1:

Creem una història

Els fotògrafs Fazal Sheikh i Lee Friedlander volen saber quines emocions experimentes quan veus les seves fotografies i els encantaria que t'imaginessis una història amb els detalls que hi veus. És per això que t'envien una postal amb dues fotos, algunes preguntes i un joc.

Per construir aquest relat pots treballar en grup o en família. Llegeix les preguntes, respon en grup i, a continuació, crea una història a partir d'una de les escenes.

Som-hi!

Per elaborar el relat us recomanem seguir els passos següents:

- 1 Trieu una fotografia i encercleu-la.
- 2 Decidiu qui s'ocuparà d'escriure el relat en nom de tots.
- 3 Una persona del grup començarà el relat amb la frase "Hi havia una vegada...", i després cadascú anirà aportant una frase a la història que esteu creant.
- 4 Quan tothom hagi dit la seva frase, poseu un títol.
- 5 Finalment, trieu un/a portaveu que presenti el vostre relat a la resta de la classe.

Quines sensacions us produeix la llum de cada fotografia: alegria, misteri, tristesa, calma?

Què creieu que està passant a la fotografia o què pot passar?

A quin país creieu que s'ha fet cada fotografia?

2. Enquadrament

L'enquadrament és una tria del fotògraf, que decideix què ha de quedar dins de l'escena i què o qui n'és protagonista.

Classificació

Enquadrament ampli: ens mostra un pla molt general i com és el lloc on es desenvolupa l'acció. En algun cas, la figura es pot arribar a perdre perquè l'escenari té un paper fonamental i ajuda a transmetre l'emoció de la foto.

Harry Callahan, *Eleanor, Indiana*, 1948

Cristina García Rodero, *El danzante azul*.
El hito, Cuenca, 1980

Classificació

Enquadrament detall: s'aconsegueix destacar per a l'espectador algun element concret, al qual es dona el protagonisme de l'escena.

Lee Friedlander, *New York City*, 1965

David Jiménez, *Infinito n.º 45, año 2000*, 1994

3.

Punt de vista

El punt de vista és el lloc on ens situem per fer una fotografia.

Hi ha diferents punts de vista, així que, segons quin fem servir, provocarà diferents sensacions especials en mirar la foto.

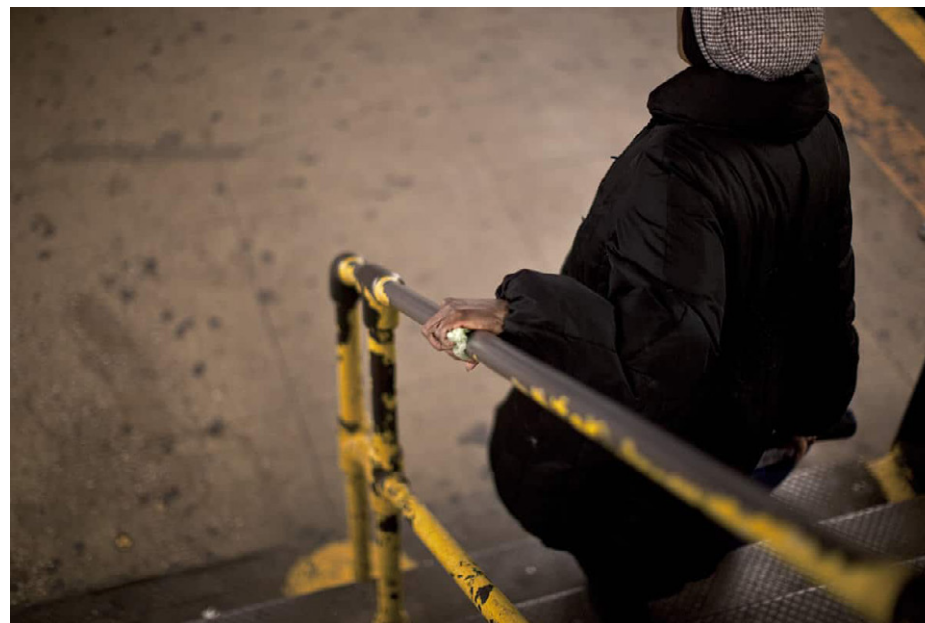
Classificació

Normal: a l'alçada dels ulls del subjecte retratat o davant de l'objecte. Descriu l'escena d'una manera natural.

Garry Winogrand, *New York City*, 1968

Picat: es fa la fotografia des d'una posició més alta. La sensació que provoca és que la persona o l'objecte que es retrata semblen més petits.

Fernando Maquieira, *New York 2011*, 2011

Contrapicat: fer la fotografia des d'una posició més baixa donarà importància al que es retrata, que semblarà més gran del que és en realitat.

Graciela Iturbide, *Nuestra Señora de las iguanas, Juchitán, México*, 1979

Activitat 2:

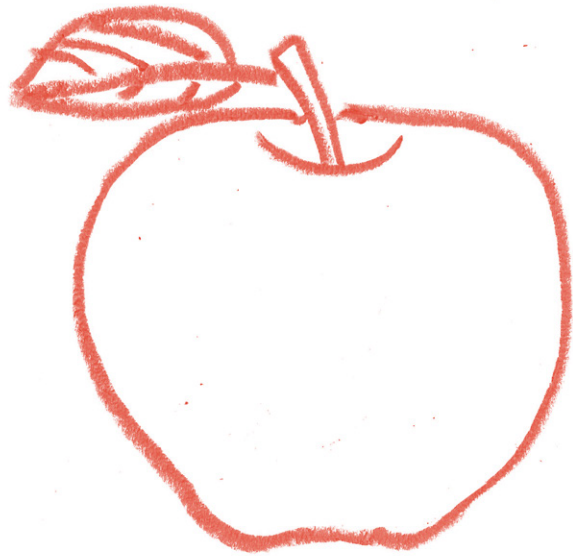
Les nostres mans poden ser la nostra càmera!

**Convertirem les nostres mans en una càmera
per experimentar amb l'enquadrament
i el punt de vista com si fóssim fotògrafs.**

**Posa les mans tal com indica
el dibuix i mira a través de l'espai
que es forma entre els dits:**

*Què veus? Qui o què hi ha
en aquest espai? Què passa
si acostes o allunyes les mans?*

Ara imagina't que reps l'encàrrec de fer una fotografia d'un objecte i un retrat d'un amic o una amiga.

Començarem amb l'objecte. Tria l'objecte, col·loca les mans en posició i, quan el vegis dins de l'espai que es forma entre els dits, acostat-t'hi o allunya-te'n segons com vulguis fotografiar-lo: sencer, amb un gran fons o només una part. Tria el moment que més t'agradi i prem el disparador de la càmera... Clic, clic! Ja tens la primera foto! Quin enquadrament has triat?

A continuació, fes el retrat d'un/a company/a. Recorda que un retrat és la imatge d'una persona. Col·loca les mans novament i mira a través per veure el teu amic o la teva amiga. Mou-te al seu voltant per buscar diferents punts de vista: des de dalt, des de baix o a la seva alçada. Tria si vols retratar només la cara o fer una fotografia en què surti tot el cos. Quan ho tinguis clar, avisa: Quiet! Quieta! Prem el disparador... Clic, clic! Ja tens la foto!

Explica'ns:

- 1 Quin punt de vista has triat?
- 2 Quina sensació o emoció et produeix aquest punt de vista?

4.

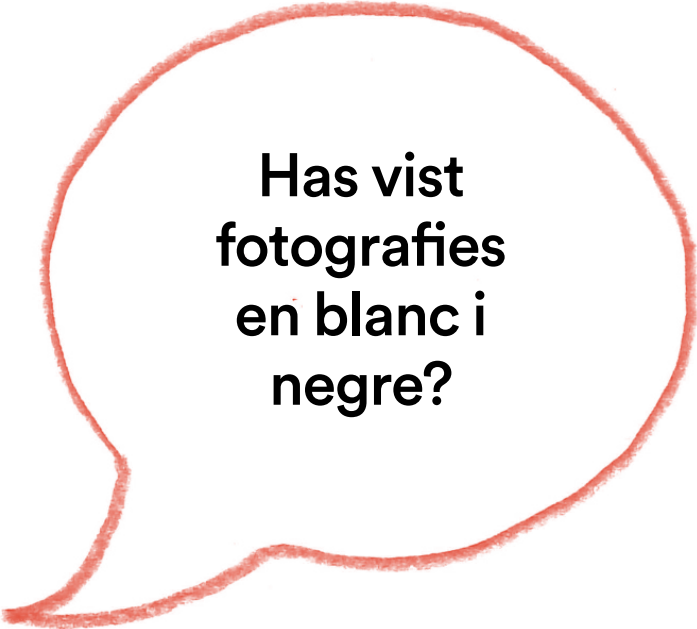
**Blanc
i negre**

Color

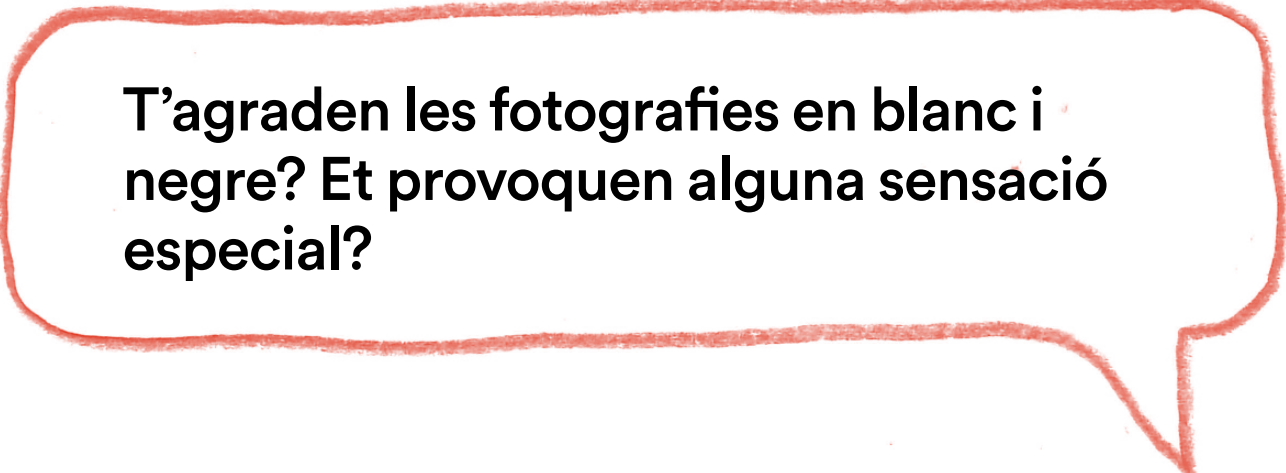
Segur que totes les teves fotos són en color, però has de saber que a molts artistes els agrada fotografiar en blanc i negre. Fins fa poc, els artistes fotografiaven en blanc i negre tot i haver incorporat el color a les seves obres.

Fotografiar en blanc i negre és un llenguatge visual en el qual destaquen la llum i les formes. La fotografia en color és un altre llenguatge que afegeix informació de l'escena, a més de mostrar les tonalitats de la llum, d'una època i d'un territori.

Exercici de reflexió i pràctica visual

Has vist
fotografies
en blanc i
negre?

T'agraden les fotografies en blanc i
negre? Et provoquen alguna sensació
especial?

Tens a casa fotografies
en blanc i negre?
Són antigues o recents?

Observa les següents fotografies i explica'ns:
T'hi veus reflectit o reflectida, en aquests retrats?

Fixa't en la seva vestimenta, els seus trets facials,
què estan fent?, estan sols o acompanyats?,
d'on creus que són?

T'agradaria que et retratessin així?
Dels cinc retrats, quin prefereixes?

Paul Strand, *John MacLellan*, Locarnon, isla de South Uist, Hébridas Occidentales, 1954

Jitka Hanzlová, *Untitled*, Michalka, 1992

Helen Lewitt, *New York*, ca. 1940

Jitka Hanzlová, *Johannes*, 2011

Fernando Maquieira, *Inma con su hermano Casabindo. Jujuy, Argentina*, 2006

Activitat 3: Imaginem colors

Hem seleccionat dues obres de dos grans fotògrafs i n'hem extret les siluetes dels protagonistes: una nena i un nen.

Et proposem el repte següent. Cada fotògraf ha fet servir un llenguatge diferent: un ha fet la foto en color i l'altre en blanc i negre. Però, abans de veure les obres originals, volem que facis servir la imaginació:

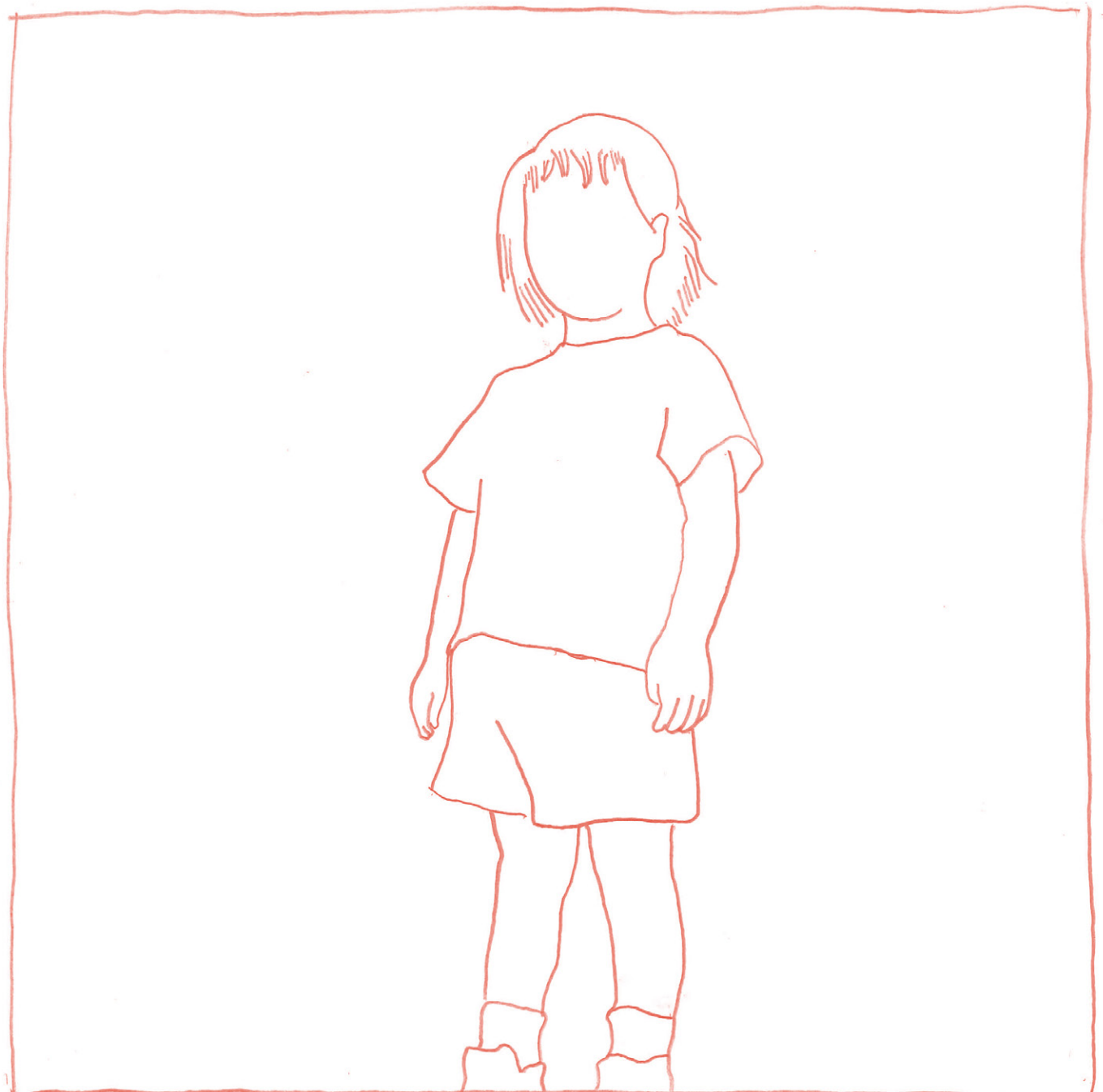
T'atreveixes a endevinar quin llenguatge de colors ha fet servir cada fotògraf?

**Quin triaries tu per a cada fotografia?
El blanc i negre o el color?**

Ara, pinta una silueta amb colors i l'altra amb blanc, negre i gris.

Quan acabis, descobreix les fotografies originals i els veritables colors. S'assemblen als que havies imaginat?

Joan Colom, *Sense títol*, sèrie «El carrer», ca. 1958-1961

Fernando Maquieira, *Niña, Trevelin. Chubut. Argentina*, 2006

Pràctica artística

El *fotocollage* de les emocions

Ara farem un *fotocollage* i... Què és això?
El *fotocollage* és una tècnica artística que consisteix
a unir diferents materials i retalls d'imatges
fotogràfiques per crear una nova obra.
La teva obra d'art.

Fases de la pràctica artística en grup

1r Emoció: triareu una emoció o un sentiment que us hagi provocat la contemplació d'algunes de les fotografies observades.

2n Selecció: quan tingueu clara i definida aquesta emoció, seleccioneu les imatges que voleu fer servir per elaborar el vostre *fotocollage*. Es recomana triar 3 de les obres que us presentem en l'annex.

3r Transformació: sobre una cartolina o sobre paper continu, anireu enganxant els fragments triats per fer el *fotocollage*. Practicareu diferents tècniques, com ara tallar, enganxar, superposar, repetir, en definitiva, desconstruir per tornar a construir amb la vostra emoció.

Seria fantàstic afegir altres materials com sorra, bocins de tela, papers de colors, fulles o altres coses que trobeu a la vora.

4t Nova representació: per grups, presentareu el vostre treball a la resta de la classe.

Proposta de temps i materials

Dinàmica de l'activitat:

- Reflexió sobre les imatges que s'han vist (5')
- Realització de la proposta (20')
- Recollida i tancament de l'activitat amb la posada en comú (10')
- Llista de materials: tisores, pega, fotografies de l'annex i paper continu blanc

Annex d'imatges

Obres per al
fotocollage

Jitka Hanzlová *Johannes*, 2011 © Jitka Hanzlová, 2021

Fazal Sheikh *Abdul Aziz*, with a photograph of his brother *Mula Abdul Hakim*, 1996-1998
The Victor Weeps (1996-1998) © Fazal Sheikh, 2021

Paul Strand *Midwinter, Near Stowe, Vermont, 1945* NEW ENGLAND © Aperture Foundation, Inc., Paul Strand Archive, 2021

Lee Friedlander *Knoxville, 1971* © Lee Friedlander, courtesy Fraenkel Gallery, San Francisco, 2021

Nicholas Nixon *The Brown sisters, 1979* © Nicholas Nixon, courtesy Fraenkel Gallery, San Francisco and Pace/MacGill Gallery, New York, 2021

Paul Strand *Facade, Gaeta, Italy* [Fachada, 1952 ITALY © Aperture Foundation, Inc., Paul Strand Archive, 2021

Fazal Sheikh, Dawn along the Yamuna, 2005, Moksha – Portraits India (2003-2005)

Eugène Atget St Cloud, Copia de 1921 © Eugène Atget, 2021

Dayanita Singh *I am as I am*, 1999 © Dayanita Singh, 2021

Dayanita Singh *I am as I am*, 1999 © Dayanita Singh, 2021

Dayanita Singh *I am as I am*, 1999 © Dayanita Singh, 2021

José Guerrero *Thames #08*, 2008 Serie Thames II, London, 2008 © José Guerrero, 2021

Lee Friedlander *Philadelphia*, 1961 © Lee Friedlander, courtesy Fraenkel Gallery, San Francisco, 2021

Graciela Iturbide *Nuestra Señora de las iguanas*, Juchitán, México, 1979 © Graciela Iturbide, 2021

Alberto García-Alix *El amo de la calle*, 1986 © Alberto García-Alix. Cortesía del artista y de la Galería Juana de Aizpuru, 2021

Garry Winogrand *World's Fair, New York City, 1964* © The Estate of Garry Winogrand, courtesy Fraenkel Gallery, San Francisco

Garry Winogrand *New York City, 1968* © The Estate of Garry Winogrand, courtesy Fraenkel Gallery, San Francisco

Joan Colom *Sin título, ca. 1958-1961* Serie *La calle ca. 1958-1961* © Joan Colom, 2021

Graciela Iturbide *Duelo en cementerio. Chiapas, México, 1975* © Graciela Iturbide, 2021

Paul Strand *John MacLellan, Locarnon, South Uist, Hebrides, 1954* HEBRIDAS
© Aperture Foundation, Inc., Paul Strand Archive, 2021

Garry Winogrand *London, 1968, 1968* © The Estate of Garry Winogrand, courtesy Fraenkel Gallery, San Francisco

David Jiménez *Infinito nº 106, año 2000, 1997* © David Jiménez , 2021

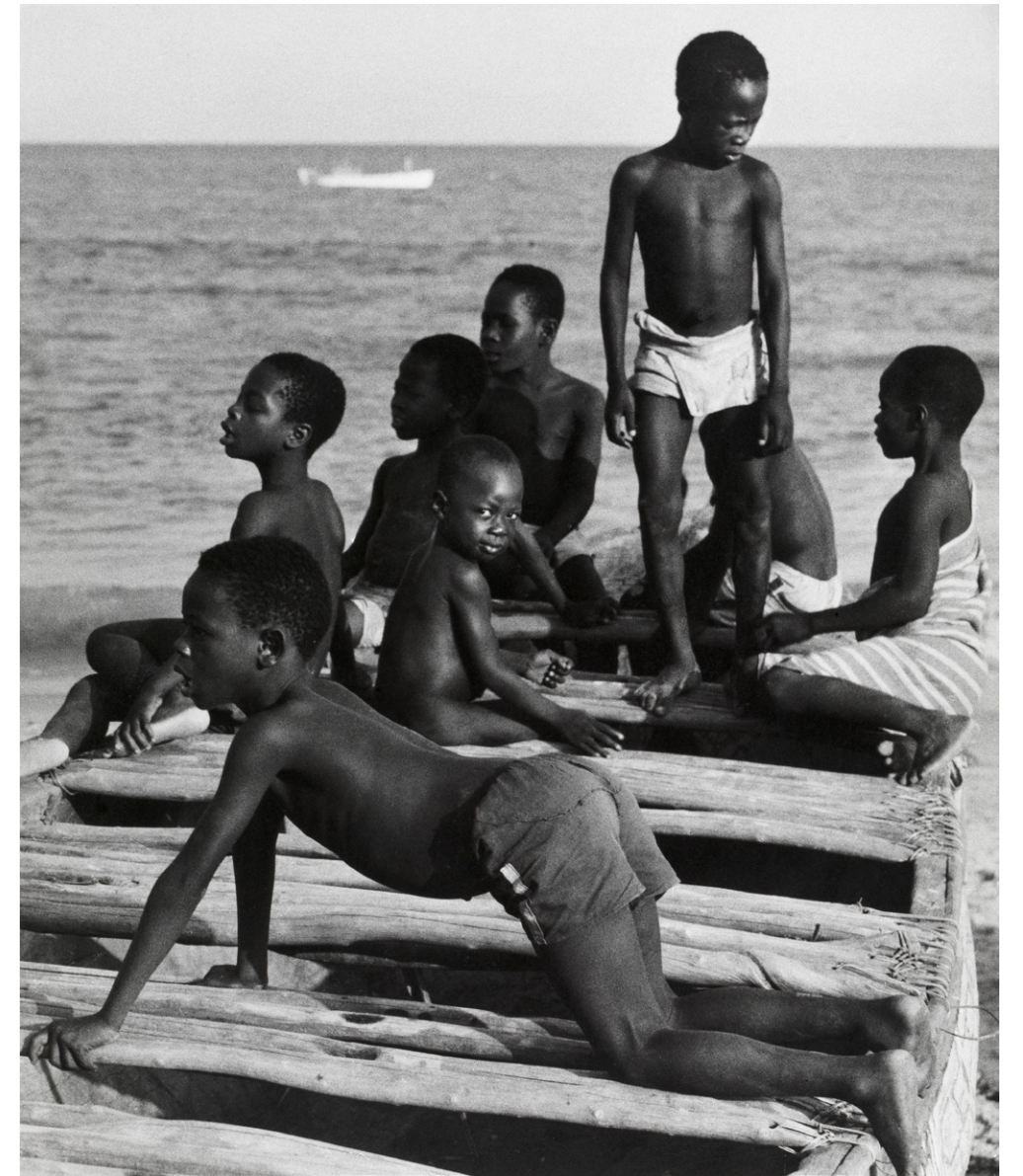
Paul Strand *The Family, Luzzara, Italy* [La familia Lusetti, Luzzara, Italia], 1953 ITALY
© Aperture Foundation, Inc., Paul Strand Archive, 2021

Graciela Iturbide *Cementerio de Dolores Hidalgo, Guanajuato, México, 1978 Secuencia*
© Graciela Iturbide, 2021

José Guerrero *Hwy 40 (1), Texas*, 2011 Serie To Come Back © José Guerrero, 2021

Paul Strand *Boys at Cape Coast, Ghana* [Chicos en Cape Coast, Ghana], 1963 GHANA
© Aperture Foundation, Inc., Paul Strand Archive, 2021

Anna Malagrida *Sin título (Fachada VIII)*, 2002 Interiores © Anna Malagrida, 2021

Emmet Gowin *Edith in Panama, Flight inside, 2003*
© Emmet Gowin, cortesía Pace/MacGill Gallery, Nueva York, 2021

Cristina García Rodero *El danzante azul. El hito. Cuenca, 1980 España Oculta*
© Cristina García Rodero, 2021

David Jiménez *Infinito nº 45, año 2000, 1994* © David Jiménez , 2021

Helen Lewitt *New York*, ca. 1940 © Estate of Helen Levitt. All Rights Reserved. May not be copied without prior written consent, 2021

Cristina García Rodero *Círculo infantil. Sugdidi*, 1995 Georgia © Cristina García Rodero, 2021

Fernando Maquieira *Niña, Trevelin. Chubut. Argentina 2006*, 2006 Ruta 40
© Fernando Maquieira, 2021

Jitka Hanzlová "untitled" 1992 / *Michalka*, 1992 ROKYTNIK (1990-1994) © Jitka Hanzlová, 2021

Jitka Hanzlová "untitled" 1993 / *Petr with Ball*, 1993 ROKYTNIK (1990-1994) © Jitka Hanzlová, 2021

Bleda y Rosa *Alcoba lateral, Sala de los Abencerrajes, Alhambra de Granada, 2005* Serie Estancias (2001-2006)
 © Bleda y Rosa. Cortesía del artista y de la Galería Fúcares, Madrid, 2021

Fernando Maquieira *Inma con su hermano Casabindo. Jujuy. Argentina 2006, 2006* Ruta 40
 © Fernando Maquieira, 2021

Harry Callahan *Eleanor, Chicago, 1948* © The Estate of Harry Callahan. Cortesía Pace/MacGill Gallery, New York, 2021

Robert Adams *Sin título*, ca. 1973 © Robert Adams, cortesía Fraenkel Gallery, San Francisco y Matthew Marks Gallery, New York, 2021

Robert Frank *Chicago*, ca. 1956 © Courtesy Pace/MacGill Gallery, New York, 2021

Barcelona Photo Center

**Trobaràs més imatges d'aquests artistes
i informació sobre la seva obra a la
Col·lecció de Fotografia de Fundación MAPFRE**